

Fiskeriets fremstrakte hånd

Bundgarnsfisker Henning Mouritsen har ros til Fiskeriets Arbejdsmiljøråd, der letter tilværelsen for erhvervet

- Man bestemmer selv, om man vil have hjælp, men bærer man om den, står F.A.R. altid klar, siger Henning Mouritsen.

Af Karen Sloth

Henning Mouritsen fra Tølløse er bundgarnsfisker. Han er også formand for Isefjordens Fiskeriforening på 20. år, og han er ikke i tvivl: Fiskeriets Arbejdsmiljøråd (F.A.R.) er en fremstrakt hånd til et risikofyldt

erhverv, og fremstrakte hænder bør man tage imod. Han har flere gode eksempler på områder, hvor F.A.R. har blandet sig til gavn for erhvervet, hvad enten det gælder erhvervs- eller bierhvervsfiskere.

- Risikoen og arbejdsmiljøet er jo ens for alle, hvad

enten vi fisker på hel- eller deltid, som han udtrykker det.

Redder liv

Selv tager Henning Mouritsen aldrig på fjordfiskeri uden om sommeren en redningsvest og om vinteren sin ELKA-gummibluse. Den har F.A.R. været med til at udvikle, og den pustes op og fungerer som redningsvest, hvis man falder over bord.

- Jeg ved godt, at jeg har kolleger, der ikke vil have vest på, men jeg ved også, at den gummibluse har reddet mindst ét liv i danske farvande, og når F.A.R. har sørget for, at vi tilmed kan få dem billigere, i og med at rådet har stået for udviklingen, så synes jeg egentlig ikke, der er ret meget at betænke sig på, siger Henning Mouritsen.

- Men det er selvfølgelig ikke nok at anskaffe sig den. Man skal jo bruge den.

Det er jo heller ikke nok, at der er to redningsveste om bord, men fem mand i båden, tilføjer han.

Han har selv i udviklingsfasen været med til at teste gummibluserne og været med til at sørge for, at samtlige aktive medlemmer i Isefjordens Fiskeriforening har fået en kvit og frit af foreningen.

Og man vænner sig hurtigt til at have dem på om bord. Selv har Henning Mouritsen slidt fire op på en halv snes år.

Med ved bordet

Men gummibluserne er ikke F.A.R.'s eneste fortjeneste.

- Rådet var også med ved bordet, da det i Søfartsstyrelsen blev besluttet, at de små både kunne slippe for at have redningsflåder om bord. Det ville være besværligt, og nogle af bådene er så små, at flåden uvægerligt ville være i vejen. Vi er også glade for, at rådet fik gen-

nemført et længere interval mellem serviceeftersyn af flåderne, for det er temmelig dyrt. Med et interval på to år bliver det mere overkommeligt, mener han.

F.A.R. har desuden medvirket ved ændringer af reglerne for indhold i medicinkisterne i skibene, betalingen for hjælpefartøjer, rådgivning omkring støjdæmpning og stabilitet ved ombygning af fartøjer, markedsanalyser af nødsendere, en smaskine til bundgarn efter forbillende af dem, man hidtil kun har haft til rød-spættegarn, rådgivning om kurser og uddannelse, oplysning om og demonstration af hjertestarter, og så kan man trække på F.A.R., når der skal udarbejdes APV/risikovurdering for bare at nævne nogle få ting.

Bestemmer selv

- F.A.R. har også hjulpet vores forening med et seminar for bundgarnsfiskere, og

den slags ville mange andre fiskere kunne få glæde af. Det er nemlig sådan med F.A.R., at man bestemmer egentlig selv, hvad man vil have for sit bidrag. Ønsker man hjælp til specifikke ting, kan man bare henvende sig, og så hjælper de. Derudover hjælper rådet indirekte hele erhvervet ved at være med til bords, når der tages overordnede beslutninger af betydning for fiskernes hverdag. Så hvis nogen mener, de ikke får noget for pengene, så tager de fejl. Man bestemmer selv, hvad man vil have ud af sit bidrag, mener Henning Mouritsen.

Fokus på sikkerhed – også på mindre fartøjer

Fiskeriets Arbejdsmiljøråd har i mange år hjulpet erhvervet med værdifuld rådgivning omkring sikkerhed og arbejdsmiljø

Af Karen Sloth

Der er ikke noget at sige til, at fiskerkonerne i gamle dage med angst og bæven fulgte deres mænd, når de stak til havs i deres små træskibe, for fiskeriet var et farligt erhverv, og ikke alle kom hjem igen i god behold.

Fiskeriet er også i dag et risikobetonet erhverv, men heldigvis ikke i samme omfang.

Bedre og større skibe, uddannelse, ny teknik om bord og lovgivning har dels mindsket risikoen for ulykker og dels skabt et bedre arbejdsmiljø, hvor færre får skader eller nedslides.

Her har Fiskeriets Arbejdsmiljøråd (F.A.R.) siden oprettelsen i 1994 været en vigtig medspiller og tit og ofte vist sin eksistensberettigelse, hvad erhvervets udøvere har mærket på mange områder, hvad enten de fisker på fuld tid eller er bierhvervsfiskere.

Sikkerhedspakke til alle

Indsatsområderne spænder vidt – fra sikkerhed om bord over bedre arbejdsmiljø til sociale tiltag og tiltag, der sparer erhvervet for både penge og besvær.

Sikkerheden er det dominerende felt, og sikkerhedspakken, som er sendt ud til alle fiskere, indeholder en nødguide, der kort og klart fortæller, hvad man skal gøre i tilfælde af forlis, ved evakuering, brand og mand

over bord, samt hvordan man hjælper ved underafkøling.

Desuden indeholder den tjeklister over, hvad man skal se efter inden afgang fra havnen samt en pjece om ergonomi, støj og vibrationer.

- Selv om erhvervet har ladet virket til en kedeligt arbejde kan også give belastninger, men ved at indrette arbejdspladsen rigtigt og følge nogle få, gode råd kan man begrænse eller undgå nedslidning eller arbejds-skader, siger direktør Flemming Nygaard Christensen fra F.A.R.'s kontor i Esbjerg.

- Skulle der være nogle, der ikke har fået et eksemplar af sikkerhedspakken eller gerne vil have en ny, kan de blot kontakte os. Så sender vi en, tilføjer han.

Støj og vibrationer

I fiskeriet bevæger gulvet på arbejdspladsen sig hele tiden. Fald- og skridulykker lurer, men mange kan undgå med effektiv skridsikring, etablering af gelændere osv.

Støjen kan være en plage mange steder på fartøjet, men efterisolering kan nedbringe den, og besætningen kan have gavn af høreværn. F.A.R. har desuden udgivet en decideret håndbog om

støjlovningsmodeller i fiskekibe.

Når man taler støj- og vibrationer, kommer man heller ikke uden om at mindske vibrationerne - f.eks. ved en bedre fordeling af last og udstyr, elastisk understøttelse af motorer og god vedligeholdelse af de maskindele, der skaber vibrationerne.

Film om sikkerhed

F.A.R. kan hjælpe på mange områder - også rent konkret. Det kan man høre mere om i filmen "F.A.R. hjælper", hvor fiskere fortæller om den hjælp, de har fået til at øge sikkerheden og bedre arbejdsmiljøet om bord.

Andre film, udgivet af rådet, er "Væltepeter til søs" om korrekt stabilitet på skibet, så forlis og tab af liv kan undgås. En anden - "Hvor er flåden og fornuften" - fortæller om vigtigheden af korrekt monteret redningsudstyr og undervisning i brugen af det. Filmen "Optagelse af bjergning af overbordfaldne personer fra fiskefartøjer" - viser en analyse og afprøvning af ni bjergningsredskaber. Det har også resulteret i en rapport, der afvejer fordele og ulemper ved de forskellige redskaber.

Afprøver udstyr

- Rådet spiller en vigtig rolle ved afprøvning af redningsudstyr og vigtigheden

af den rigtige brug af det. Det er jo ikke nok at have redningsveste om bord. De skal også bruges, siger Flemming Nygaard Christensen med henvisning til en kampagne, man har kørt omkring brugen af veste i joller og mindre fartøjer.

F.A.R. har desuden medvirket til en kampagne for og en markedsanalyse af flydedragter. Dertil kommer udvikling af en kedeltragt og en gummibluse med indbygget redningsvest, ligesom rådet spiller aktivt med, både når det gælder kampagner for mand over bord-udstyr, montering af hydrostatisk udløser, redningsflåder og ikke mindst som sparringspartner, når der kommer ny lovgivning på området. Så er F.A.R. med ved bordet med faglig og saglig indsigt, så lovgivningen bliver til at leve med i hverdagen for fiskerne.

- Bl.a. var vi med til at fritage de helt små både fra at skulle have flåder om bord på den del, der fisker i de beskyttede farvandsområder. Det var for manges vedkommende med til at redde jollefiskeriet i de områder, siger han.

Sparer penge

- Senest har vi også været med til at få ændret serviceintervallet samt tilladelsen til brugen af en billigere redningsflåde på fartøjer under 12 meter af typen

ISO 9650-1 A. >24 timer, som fisker under 25 sømil fra land. Det skete ikke mindst efter ønske fra mindre fartøjer, der havde ønsket intervallet op fra et år til tre år. Slutresultatet blev et interval på to år. Det er en klar forbedring, da det årlige serviceeftersyn typisk kan koste op til 7000 kr. på de flåder, som denne fartøjskategori indtil for nyligt har haft krav om at skulle være udrustet med, siger Flemming Nygaard Christensen.

Også socialt står rådet erhvervet bi. Man har bl.a. været med til at påpege, hvor vigtigt det er for papirløse partnere at have styr på økonomien, hvis uheldet er ude, ligesom man er klar til at yde krisehjælp i ulykkestilfælde.

Fuld valuta

- Så man roligt sige, at erhvervets udøvere - heltids såvel som deltids - får fuld valuta for det årlige bidrag pr. mand. Gennem F.A.R.'s arbejde er erhvervet blevet mere sikkert med færre uheld og ulykker samt et bedre arbejdsmiljø, så risikoen for arbejds-skader og nedslidning mindskes, hvilket statistikkerne også viser tydeligt, siger han.

Fiskeriets Arbejdsmiljøråd
Auktionsgade 1b
6700 Esbjerg
Tlf. 75 18 05 66

Direktør
Flemming Nygaard Christensen
Støj, udvikling, arbejdsmiljø og sikkerhed, generelt.
Tlf. 51 52 77 66
flemming@fa.dk

Arbejdsmiljøkonsulent
Karsten Korsgaard
Risikovurdering, støj, arbejdsmiljø og sikkerhed generelt.
Tlf. 51 52 17 66
karsten@fa.dk

Arbejdsmiljøkonsulent
Erik Pedersen
Tlf. 51 52 67 66
erik@fa.dk

Bogholderi/sekretær
Ann Samsing
Bogholderi og kontorarbejde
Risikovurdering, støj, arbejdsmiljø og sikkerhed generelt.
Tlf. 51 52 74 66
ann@fa.dk

Kontortider
Mandag-torsdag
kl. 8.00-15.30
Fredag
kl. 8.00-14.30